

Kto zalicza się do grupy ryzyka przy zachorowaniu na grypę? Dlaczego szczepienie jest tak ważne? I czy szczepionki można uzyskać bezpłatnie? Pytamy Jarosława Pinkasa, Głównego Inspektora Sanitarnego.

Rozpoczyna się sezon zachorowań na grypę. Dlaczego tak ważne jest, by zaszczepić się przeciwko tej chorobie?

Jarosław Pinkas: Wirus grypy ma zdolność atakowania nie tylko nabłonka w nosie, gardle, czy oskrzelach, ale może atakować praktycznie każdy narząd. Grypa może mieć gwałtowny przebieg, z bardzo wysoką gorączką, silnymi bólami mięśni i powodować poważne powikłania. Mogą one wystąpić od razu, ale mogą być zauważalne dopiero po pewnym czasie. Na przykład niewydolność serca, jako powikłanie pogrypowe, może mieć charakter ostry w tle zapalenia mięśnia sercowego lub przewlekły, gdy sama grypa ustępuje, ale wirus uszkadza serce.

Szczepienie jest najlepszą formą ochrony przed zakażeniem wirusem grypy, bo nie tylko znacznie zmniejsza ryzyko zachorowania, ale także zapobiega wystąpieniu groźnych dla zdrowia i życia powikłań pogrypowych. Tegoroczny sezon grypowy jest wyjątkowy za sprawą wprowadzenia nowej szczepionki przeciw grypie dla dzieci, podawanej donosowo, wskazanej dla dzieci od 2 do 18 roku życia. Mam nadzieję, że nowa, nieinwazyjna forma szczepień, wpłynie na zwiększenie poziom zaszczepienia dzieci przeciw grypie.

Kto jest zaliczany do grup ryzyka w przypadku grypy? I czy w przypadku tych osób istnieją jakieś szczególne zasady przy szczepieniu? (Na przykład w przypadku kobiet w ciąży?)

Jarosław Pinkas: Szczepienie przeciw grypie zalecane jest wszystkim osobom zdrowym powyżej 6 miesiąca życia do ukończenia 18 lat i osobom powyżej 55 roku życia. Kobiety w ciąży są uważane za ważną, jeśli nie najważniejszą grupę docelową dla szczepień przeciwko grypie. Szczególne rekomendacje dotyczą też wszystkich osób przewlekłe chorych, z obniżoną odpornością, a ze wskazań epidemiologicznych grupami szczególnego ryzyka są pracownicy sektora ochrony zdrowia, szkolnictwa, handlu i transportu. Decyzje o szczepieniu podejmuje lekarz po badaniu kwalifikacyjnym.

W jaki sposób samorządy mogą włączyć się w akcje propagujące szczepienia przeciwko grypie? Czy nieprzekonanych można jeszcze przekonać?

Jarosław Pinkas: Uważam, że istotnymi przyczynami pewnej „popularności” ruchów antyszczepionkowych jest zanik więzi międzypokoleniowych postępujący wraz z zanikiem modelu rodzin tego typu oraz brak autorytetów. Ludzie starsi, pamiętający epidemie, przekazywali swoją wiedzę młodszymi pokoleniom, wyjaśniali skąd na każdym starym cmentarzu w Polsce wzięły się małe nagrobki dzieci, ofiar chorób infekcyjnych. Nikt nie mógł zanegować dobrodziejstwa szczepień ochronnych, a nawet jeśli próbował, to był skarcony przez osoby cieszące się uznaniem i szacunkiem. Zapewne nie wszystkich przeciwników szczepień da się do nich przekonać, ale sądzę, że w samorządach tkwi wielka siła. Trzeba wykorzystać lokalnych pasjonatów historii, czy jej świadków i przekazywać ich wiedzę młodszymi pokoleniom. Setki emerytowanych lekarzy, może nadal dzielić się swoją wiedzą i wspomnieniami, które na pewno są bardziej wiarygodne niż internetowe dywagacje pseudo znawców.

Proszę przybliżyć kilka informacji praktycznych – kiedy najlepiej się zaszczepić i gdzie należy to zrobić?

Jarosław Pinkas: Szczepienie najlepiej wykonać przed rozpoczęciem sezonu grypowego lub na jego początku, kiedy wzrasta aktywność wirusa grypy w danej populacji, gdy tylko dostępna jest szczepionka obowiązująca w danym sezonie. Jeśli ktoś z różnych powodów nie mógł być zaszczepiony odpowiednio wcześniej, szczepionkę można przyjąć w dowolnym momencie, przez cały okres epidemiczny grypy. Według wskazań ekspertów co sezonowe szczepienie pozytywnie wpływa na ogólną odporność organizmu w kolejnych okresach jesienno- zimowych. Dzięki szczepieniu nabywamy pamięć immunologiczną, co powoduje, że osoby szczepiące się regularnie obarczone są mniejszym ryzykiem zachorowania w kolejnych sezonach.

Aby się zaszczepić należy zgłosić się do swojego lekarza rodzinnego i wyrazić taką chęć. Wprawdzie koszt zakupu szczepionki leży po stronie obywatela, ale osoby ubezpieczone będą mieć bezpłatnie wykonane kwalifikacyjne badanie lekarskie przed szczepieniem i sam zabieg szczepienia. Można też dowiedzieć się w swoim samorządzie, czy dostępne jest, i dla kogo, bezpłatne szczepienie przeciwko grypie w bieżącym sezonie epidemicznym. Wiele z nich od kilku lat kupuje szczepionki dla swoich mieszkańców, bez względu na status ich ubezpieczenia. Osoby nieubezpieczone mogą wykupić świadczenie w gabinetach komercyjnych, a niektóre firmy oferują szczepienie w ramach pakietów medycznych dla swoich pracowników i ich rodzin. Trzeba jedynie pamiętać o zgłoszeniu się do lekarza i poinformowaniu go o chęci zaszczepienia się.